

Jarduerak

**8. Unitatea: Afrika
Euskadin / Euskadi
Afrikan**

1. Jarduera:

Izenburua: Kolonizazioaren aztarnak

Kategoria: SUSTRAIRA

Aurkezpena:

Jarduera honetan, Remei Sipi Mayo ekuatoreginear emakumeari egindako elkarrizketa bat ikusi ahal izango da; feminismo militantearen arloko kultura-ekintzailea da, idazlea, saiakeragilea eta E'Waiso Ipola elkartearen sorreraren sustatzailea. Elkarte horrek Afrikatik, oro har, eta Ekuatore Gineatik, bereziki, datozen emakumeak hartzen ditu. Elkarrizketa honetan, berak Espainiak kolonizatutako Ekuatore Ginean izandako esperientzia kontatzen du.

Helburu didaktikoak:

1. Ekuatore Ginean espainiar kolonizazioa dela-eta bizi izandako errealitatea ezagutu.
2. Remei Sipi Mayo idazle ginearra erreferente gisa ezagutu; emakumezkoen ahotsa jartzen die, eta horiek bere ingurune osoaren bizi-raupenerako estrategia-sortzaile nagusi gisa deskribatzen ditu, bai maila ekonomikoan, bai sozialean, eta baztertuak edo desplazatuak izan diren espazioetan.
3. Emakume afrikarrek historian zehar eta, batez ere, kolonizazioaren ondorioz bizi behar izan

dituzten jarrera arrazista eta xenofoboek buruz sentsibilizatu.

Oinarrizko gaitasun transbertsalak:

1. Hitzezko zein hitzik gabeko komunikaziorako eta komunikazio digitalerako gaitasuna.
2. Ikasten eta pentsatzen ikasteko gaitasuna.
3. Elkarbizitzarako gaitasuna.
4. Izaten ikasteko gaitasuna.

Oinarrizko Ikasgai eta Gaitasun diziplinarrak:

1. **Geografia eta Historia** (Gaitasun sozial eta zibikoa).

Jarduerarekin transmititu nahi diren funtsezko mezuak:

- Beste errealitate batzuk ezagutzearen garrantzia, begiradak, ezagutzak eta pentsamenduak zabaltzeko.

Ikasgelan kontuan hartu beharreko funtsezko alderdiak - "abisua":

- Ikasgelan ikasle arrazializaturik baldin bada, erreparatu haren erreakzioei.
- Gelan gerta daitezkeen esaldi eta jarrera arrazistak atzeman eta zuzendu.

Garapena:

Ikasleei fitxa bat banatuko zaie (1. eranskina), "Kolonizazio espainiarren aztarna Ekuatore Gineako emakumeengan" bideoarekin lotutako galderak dauzkana. Galdera horiei banaka erantzun behar diete, bideoa ikasgelan

proiektatzen den bitartean, eta, ondoren, hark deskribatzen duenari buruz eztabaidatuko da.

Aurreikusitako iraupena:

- 1,5 ordu

*OHARRA: *Hemen ezarritako denbora gutxi gorabeherakoa da. Lanean ari diren ikasleen ikaste-erritmoen, malgutasun instituzionalaren, irakas-kuntza-denboren eta abarren arabera egokitzea gomendatzen da.*

Laguntzarako materialak:

- Bideoa: “Kolonizazio espainiarren aztarna Ekuatore Gineako

emakumeengan”. Remei Sipi Mayori elkarrizketa: <https://www.youtube.com/watch?v=Xbgv2KS3-k4>

- Fitxa galderekin (1. eranskina)

Jarduera ixteko:

Ariketan gertatutakoari buruzko gogoeta kolektiborako espazio bat irekiko da. Hona hemen hausnarketa eta eztabaida sortzen lagundu dezaketen zenbait galdera:

- Zer egin zaizue deigarrien?
- Zer ikasi dugu?
- Zertaz ohartu gara?
- Nola sentitu gara?

1. ERANSKINA: Fitxa bideoari buruzko galderekin

1. Uste duzue migrazio-prozesua berdina dela gizonezkoen kasuetan eta emakumeen kasuetan?
2. Zuen ustez, zer esan nahi du *“arreta emakumeei emateaz”* ari denean?
3. *“Emakumeak beti gaude atzealdean”*. Zer deritzozue esaldi horri? Zergatik hitz egiten du ikusezintasunaz?
4. Zuen ustez, zer tratu jasotzen zuten ikastetxean pertsona arrazializatuak izateagatik? Gaur egun historia asko aldatu dela uste duzue, edo oraindik badago tratu diskriminatzaileak?
5. Zuen ustez, erlijioa ere diskriminazio-arrazoi izan daiteke?
6. Zer iruditzen zaizue gizon zuri kolonoek Ekuatore Gineako emakumeekin izandako umeak alabatzen edo semetatzen ez ezagutzea?
7. *“Ahal duenaren egora, bera baino gutxiago dela uste duenaren aurrean”*. Zer deritzozue kolonialismoaren logika horri?
8. Bubi tradizioan matriarkatua da nagusi. Zer iruditzen zaizue hori espazio pribatuan baino ez gertatzea, baina espazio publikoan patriarkatua gailentzea?
9. Bazenekiten Ekuatore Ginea hain konektatuta zegoela Espainiarekin?
10. Ikusten duzue gaur egun antzekotasunik Remei Sipi Mayok kontatzen duenaren eta gure errealitatearen artean?

2. Jarduera:

Izenburua: Beste baten larruan sartu

Kategoria: ZABALDU BEGIRADA

Aurkezpena:

Pertsona arrazializatuekiko diskriminazioa eta bazterkeria soziala gure egunerokoaren zati dira, eta, askotan, ez gara jabetzen horiek gertatzen direnik ere. Litekeena da identifikatzen ez dakigulako izatea, edo erosoagoa zaigulako esatea ez direla existitzen.

Jarduera honen bidez, egoera arrazistak identifikatzen ikasiko dugu, eta zaugarri bihurtutako pertsonen larruan sartzeko aukera izango dugu. Horrela, jarrera inkontziente eta automatizatuak, askotan jakin gabe geure egiten ditugunak, kontziente bihurtzea lortuko dugu.

Garrantzitsua da argitzea lortu nahi dena ez dela pertsona arrazializatuak biktimizatzea, baizik eta haien istorioen errealitatea ezagutzea eta tresnak eta ezagutzak eskuratzea, urratsez urrats diskriminaziorik eta aurreiritzi estereotipaturik gabeko gizarte zuzen bat eraikitzeko. Horrela, pertsona guztiok elkarrekin bizitzen ikasiko dugu, gure arraza-, erlijio- eta gizarte-izaera traba huts izan gabe; aitzitik, izaera horrek kultura desberdinak ezagutzea eta elkartzea positi-

boa eta aberasgarria dela erakutsi behar dugu.

Helburu didaktikoak:

1. Zaugarritasun egoeran dauden pertsonak senti ditzaketen emozioak sentitu.
2. Migratu behar izan dutelako edo migratzaileen ondorengoak direlako azalaren kolorea, kultura, erlijioa, hizkuntza... bestelakoa duten pertsonetikiko estereotipo eta aurreiritziak hautsi.
3. Gaur egungo gizarteko egoera arrazistei buruzko iritziak trukatu, pertsona arrazializatuaren desberdintasuna eta bazterketa eragiten baitute.

Oinarrizko gaitasun transbertsalak:

1. Ikasten eta izaten ikasteko gaitasuna.
2. Hitzezko zein hitzik gabeko komunikaziorako eta komunikazio digitalerako gaitasuna.
3. Elkarbizitzarako gaitasuna.

Oinarrizko ikasgai eta Gaitasun diziplinarrak:

1. **Balio etikoak.** (Gaitasun sozial eta zibikoa).
2. **Filosofia.** (Gaitasun sozial eta zibikoa).

Jarduerarekin transmititu nahi diren funtsezko mezuak:

- Gehiago dira beste pertsona batzuekin elkartzen gaituzten gauzak bereizten gaituztenak baino.

- Pertsonekin harremanak izateko eta ulertzeko oinarrizko trebetasun sozialetako bat entzuten jakitea da. Komunikatzeko gaitasunak ematen digu taldeak antolatzeke, negoziatzeko eta konexio pertsonalak ezartzeko aukera.
- Enpatia da beste gaitasun garrantzitsuenetako bat, inguruko pertsonen beharrak, sentimenduak eta arazoak ulertzen laguntzen baitigu, haien lekuan jarri eta erantzun emozionalei zuzen erantzuteko.
- Pertzepzioak pertsonen ditugun irudiak dira, eta diskriminazioa eragiten duten estereotipo eta aurreiritzien ondorio izan daitezke.

Ikasgelan kontuan hartu beharreko funtsezko alderdiak - "abisua":

- Arreta eman planteatzen diren egoerek sor ditzaketen erreakzioei, beren bizipenekin izan ditzaketen loturak direla eta; batez ere, ikasgelan pertsona arrazializatuak badaude.
- Iruzkinak eta jarrera arrazistak identifikatu, horiek, ezabatzeko xedez, landu ahal izateko.

Garapena:

1. ZEREGINA Jarduerarekin hasteko, gela 5 taldetan banatuko da, eta garapenaren aurkezpen labur bat egingo da. Taldeak irakasleen ustez egokiak diren irizpideen arabera eratu daitezke.

Talde bakoitzari istorio baten gidodia emango zaio (1. eranskinean daude), eta, ondoren, antzerki gisa antzeztu beharko

du. Ikasleei eskatuko diegu arretaz irakurtzeko eta egoerak barneratzen saiatzeko, pertsonaia bakoitzak istorioa nola bizi duen eta nola sentitzen duen ulertzen saiatzeko, bai eta kontatzen ez diren eguneroko bizitzako xehetasun batzuk nolakoak izan daitezkeen imajinatzeke ere; hau da, "pertsonaien larruan sartzen" saiatzeko.

Komeni da talde bakoitzarentzat istorio desberdinak egotea eta bizipen errealek ahalik eta antzekoenak izatea, beren larruan diskriminazioak sentitzeko gai izateaz gain, eguneroko bizimoduan tankera bereko egoerak identifikatzen ere ikas dezaten.

2. ZEREGINA Egoera irudikatu eta gero, bi aukera egongo dira:

1. AUKERA: istorioa berriz irudikatzea, baina oraingo honetan egoera diskriminatzailea desagerrarazita. Berrasmatzea eta eguneroko egoera bihurtzea, inplikaturako pertsona guztiak errespetatuz.

2. AUKERA: egoera aztertu, aldatu beharko liratekeen jarrerak identifikatuz, eta inplikaturako pertsona guztientzako bizipen positibo nola bihur genezakeen azaltzea. Kasu honetan ez da beharrezkoa antzerki bidez antzezte; nahikoa litzateke ahoz eta/edo idatziz azaltzea.

Ondoren, zenbait galdera egingo dira istorioen azterketa eta birmoldaketa bultzatzeko, aipaturako bi aukeretan erabiltzeko modukoak:

- Nola sentitu zarete pertsona horien larruan sartuta?
Bai diskriminazioa jasaten zuten pertsonen larruan, bai

- diskriminatzen zutenen larruan.
- Zer alde ikusten duzue zuen eta zuen pertsonaiaren artean? Eta zertan zarete antzekoak?
 - Ezagutzen duzue bizitza errealean istorioetakoen antzeko egoeran dagoen pertsonaren bat? Hobeto ezagutu nahi duzue? Zergatik?
 - Nola erreakzionatuko genuke guk antzeko egoeraren batean bageunde? Ikusi duzue baten bat?

Aurreikusitako iraupena:

- **1. zeregina:** 40 minutu
- **2. zeregina:** 20 minutu

*OHARRAK: * Hemen ezarritako denbora gutxi gorabeherakoa da. Lanean ari diren ikasleen ikaste-erritmoen, malgutasun instituzionalaren,*

irakaskuntza-denboren eta abarren arabera egokitzea gomendatzen da.

Laguntzarako materialak:

- Egoera guztiei antzerki forma emateko, behar adina leku eskaintzen duen areto handia.
- 1. eranskinak lan egiteko baliagarri diren 5 istorio eskaintzen ditu.

Jarduera ixteko:

Ariketan gertatutakoari buruzko gogoeta kolektiborako espazio bat irekiko da. Hona hemen hausnarketa eta eztabaida sortzen lagundu dezaketen zenbait galdera:

- Zer egin zaizue deigarrien?
- Zer ikasi dugu?
- Zertaz ohartu gara?
- Nola sentitu gara?

1. ERANSKINA: Istorio errealetan oinarritutako diskriminazio egoerak.

1. KASUA Laila 15 urteko neska da, Euskadin jaioa, Burkina Fasotik etorritako ama eta aitarekin. Haurtzaindegian sartu zenetik, D ereduko ikastola batean ikasten du (dena euskaraz), eta euskaraz primeran hitz egiten du. Egun eguzkitsua dago, eta amak oparitu zion zapi afrikar bat buruan jartzea erabaki du. Izugarri gustatzen zaio, oso kolore biziak baititu.

Egunero bezala, goizeko 8etan, gelara joateko hartu behar duen autobusaren galekuan dago. Gaur, bikote heldu batekin topo egin du galekuan, eta, hara iristean, hitz egiten hasi dira, euskaraz xuxurlatzen. Janzkerak kritikatzeko ari ziren, eta euskal kulturara ez egokitzeko leporatzen zioten. Gainera, beren jatorriari, familiari eta kulturari buruzko istorio bat asmatzeko lizentzia hartu dute, ziurtzat emanez Lailarenak bizi diren herrialdekoak baino negatiboagoak eta zorrotzagoak direla. Galekuan beste pertsona bat ere bazegoen, eta Lailari begiratu besterik ez du egin, hari egokitu zaien egoera ikusirik.

Lailak, hitz egiten ari ziren guztia ulertu arren, ez du bere burua defendatu nahi izan, ez zuelako zaugarri agertu nahi. Buruko zapiak kentzeko gogoak besterik ez zuen, baina ez zuen bikotearen aurrean egin nahi hori, esan zuten guztia ulertu zuela jakin ez zezaten. Autobusean eseri denean, mugikorra jotzen hasi zaió. Egun onak emateko deitzen zion andregaiak zen. Euskaraz hitz egiten jarraitu dute. Entzutean, hainbeste harritu dira bikoteko kideak, ezen aurpegiari sumatu baitzaie nola apurtu zaien eskema mentala.

2. KASUA Hamzak 16 urte ditu, jatorri marokoarra du eta 10 urte zituela iritsi zen Euskadira. Gaur egun DBHko 3. maila ikasten ari da, eta ikasturte bat errepikatu behar izan zuen Euskadira iritsi zenean hizkuntzarekin arazoak zituelako. Orain, gaztelania eta euskara oso ondo dakizki, baina ingelesa zaila gertatzen zaio, ikaskideen erdiei bezala. Kezkatuta dago Batxilergora iristen denerako prestakuntza ona izan nahi duelako, hiru hizkuntzako modalitatean ikasteko asmoa baitu.

Gaur, hirugarren orduan ingeleseko eskola dute, eta Hamza eta bere bi lagunak onenak urduri daude, ezin izan dituztelako etxeko lanak egin, ez baitituzte ondo ulertzen. Eskola-ordua hasi ahala, irakaslea etxeko lanak ozenki zuzentzen hasi da, eta Hamzak eskua altxatu du galdera

bat egiteko. Hitza eman baino lehen, irakaslea Hamzari zuzendu zaio, esanez: *“Noski... nork izango zituen arazoak, bestela, hau ulertzeko? Ez nau harritzen. Baina ez kezkatu, obrako peoi gisa lan egiteko prestakuntza handirik behar ez baduzu...”*.

Egoera horren aurrean, gela osoa isilik geratu da, eta Hamzak, haserre, erantzun dio Marokon ere ikasten zuela ingelesa, baina, egoera pertsonalak direla-eta, ohi baino gehiago kostatzen ari zaiola kontzentratzea.

3. KASUA Aste hau da arraza-diskriminazioa ezabatzeko nazioarteko egunarena, eta Afrikako historiari buruz ari dira hizketan gaur. Ikasgelan Noa eta Yousra daude, 13 urteko neska afro-ondorengoak. Noa Bilbon jaio zen, eta haren familia osoa Kubakoa da. Yousra ere Bilbon jaio zen, baina, haren kasuan, Leongoa du ama eta Malikoa aita. Bi neskek beltzak dira.

Irakaslea kontinente afrikarra zenbat herrialdek osatzen duten azaltzen ari den bitartean, Noari eta Yousrari begiratzen die etengabe. Bat-batean, bere diskurtsoa gelditu, eta gelari esan dio bi kasu argi dituztela ikasgelan, eta haiek hobeto azalduko dutela kontua. Noari zuzendu, eta *“nongoa zara?”* galdetu dio. Noak Bilbokoa dela erantzun dio, eta irakasleak berririo galdetu dio: *“Bai, baina nongoa zara?”*. Noak behin eta berriz esan du bera Bilbokoa dela. Irakaslea isilik geratu da, eta galdera bera egin dio Yousrari, erantzun desberdina lortuko duelakoan. Yousrak ere esan du bera Bilbokoa dela. Biek azaldu behar izan dute etorkinak beren familiak direla, ez beraiek.

Egoera horren aurrean, irakasle berak, egoera deserosotik atera nahian, adierazi du zorionekoak direla prozesu horretatik igaro behar izan ez dutelako; izan ere, Bilbon jaio direnez, oso txikiak direnetik egin ahal izan dituzte lagunak. Argudio hori bera erabiltzen du ziurtzat emateko bietako inork ez duela inolako arraza-diskriminaziorik jasan behar izan, ez baitira etorkinak.

**OHARRA: pertsonen immigrazioarekin lotu ohi dute arraza-diskriminazioa; hala ere, azalaren kolorea, kultura, sustraiak, hizkuntza, janzkera eta abar arrazismo mota guztietan agertzen diren aldagaiak dira. Kasu honetan, irakasleak egiten dituen galderak eta baieztapenak diskriminazio modu bat dira.*

4- KASUA Aishak 16 urte ditu, Mauritaniatik etorria da, eta Euskadin 5 urte daramatza. Ile afroa du, eta, gaur, orrazteko gogorik gabe jaiki da; hala ere, burla egin ziezaioketela pentsatu eta gero, ordu erdi eman du ispiluaren aurrean ile afroa orrazten saiatuz, eta, azkenean, berak nahi bezala geratzea lortu du. Ikasgelara iristean, bi neska eta mutil bat hurreratu zaizkio, eta ilea ukitzen hasi, esanez: *“Ze ile ederra, bitxi samarra da!”*, *“Oso harrotua dago!”*, *“Nola moldatzen zara orrazteko?”*. *Ezingo duzu askatu ere egin, ezta?”*, *“Berez, ez dizu ia batere lanik emango, ezta?, ile afroa beti dago ondo”*.

Aisha oihuka hasi da berehala: *“Ez ukitu nire ilea! Zer naiz, jostailu bat? Ez dakizue zenbat kostatu zaidan gaur ondo uztea! Orain zuek ilea nahastera etortzea besterik ez nuen behar!”*.

Aisharen erreakzioaren aurrean, kideak haserretu egin dira, eta esan diote: *“Ez jarri horrela, hainbesterako ere ez da”*.

5. KASUA Duela 3 aste eskas Euskadira iritsi den 17 urteko mutil senegaldarra da Mustapha. Harremanak izateko arazoak ditu eskolan, eta oso bakarrik sentitzen da. Ikaskideek ez dute asko hurbildu nahi, zerena, esaten dutenez, *“ez du ulertuko esaten dioten ezer”*, *“usain sendoa du”* eta *“oso kultura arraroa eta zorrotza du, eta ez da beraiekin bat etorriko”*.

Gaur, Ane, Aitor, Maialen eta Julenek (ikaskideak) harengana hurbiltzea eta harekin hitz egiten saiatzea erabaki dute. Patioaren orduan, Mustapha eguzkitan eserita zegoen, bere ogitartekoa jaten, eta taldea harengana hurbildu da bere burua aurkezteko. Bat-batean, Anek oihu egin du: *“Aizu, oso usain ona daukazu, beltza izateko!”*. Mustaphak sinesgaiztasun aurpegiarekin begiratu dio, baina irribarre egin, eta eskerrak eman dizkio, besterik gabe. Maialenek esan dio: *“Zer leku ona aukeratu duzun ogitartekoa jateko, hemen oso ondo egoten da eguzkitan”*, eta Julenek gaineratu du: *“Bide batez, zuek erretzen zarete hondartzara joaten zaretenean?, esan nahi dut... benetan ezin zarete beltzago jarri, ezta?”*. Azkenik, Aitorrek hau esan dio: *“Jo, barkatu Mustapha, beti izan ditugun zalantzak dira... baina, hala ere, ez duzu zertan gaizki sentitu... jakin-min hutsagatik galdetu dizugu... Gainera, zu ez zara beltza, morenitoa zara!”*.

Mustaphak modu atseginean erantzuten die haien galdera guztiei, baina ezin du saihestu gogaitu samar sentitzea. Berez, bere burua defendatzeko gogoia du, baina lagunak egin nahi izateak iruzkin arrazista horiek alde batera uztera bultzatzen du.

3. Jarduera:

Izenburua: Nire taldean zaude?

Kategoria: JOLASTU, TXIRIKORDATU

Aurkezpena:

Jarduera honen bidez, ikasleak hobeto jabetuko dira inguruan ditugun pertsonak aukeratzeko orduan arreta gehien jartzen diegun alderdiez. Normalean, modu inkontziente eta automatizatuan egiten dugu hori, eta, beraz, gure ingurune sozialeko kide izan daitezen nahi dugun pertsonengana hurbiltzeko erabiltzen ditugun irizpideak birpentsatzera bultzatzeak pentsamendu kritikoa eta ikaskuntza-prozesua sustatuko ditu, adimena ireki eta aukera berriak ematen ikasteko.

Helburu didaktikoak:

1. Berdintasunak edo desberdintasunak besteengana hurbiltzeko orduan duen eragina eta horretarako ditugun irizpideak ezagutu.
2. Talde batean sartu edo kanpoan geratu ahala nola sentitzen garen esperimendatu.

Oinarrizko gaitasun transbertsalak:

1. Ikasten eta pentsatzen ikasteko gaitasuna
2. Elkarbizitzarako gaitasuna

3. Hitzeko zein hitzik gabeko komunikaziorako eta komunikazio digitalerako gaitasuna

Oinarrizko ikasgai eta Gaitasun diziplinarrak:

1. **Balio etikoak.** (Gaitasun sozial eta zibikoa).

Jarduerarekin transmititu nahi diren funtsezko mezuak:

- Pertsona guztiok talde sozialetakoak gara (familia, lagunak, ikastetxea, kirol-kluba eta abar), batzuk eman egiten dizkigute eta beste batzuk aukeratu egiten ditugu. Talde bateko kide izatea garrantzitsua da gure garapen pertsonalerako eta sozialerako.
- Normalean, pertsonak haiekin lotzen gaituenaren arabera aukeratzen ditugu; hori da giza harremanen alderdi ona, hainbat taldetakoak izan gaitezke garena izateari utzi gabe.
- Jokoan kanpoko elementu bat jartzeak definitzen du, kasu honetan, talde bateko kide izatea; azken batean, beharbada taldean egoteko garrantzitsuak ez diren alderdiengatik.
- Pertsona batzuegana ez gara hurbiltzen, aurreiritziengatik edo aurrez pentsatutako ideieengatik. Pertsona guztiei aukera eman behar diegu, ezagunak izateko eta elkar ezagutzeko, eta zein taldetakoak izan daitezkeen aukeratzeko.

Ikasgelan kontuan hartu beharreko funtsezko alderdiak - "abisua":

- Bakarrik senti daitezkeen pertsonei eta haien erreakzioei arreta jartzea.

- Alderdi fisikoengatik, jantziengatik, jarduteko moduengatik eta abarreatatik izan daitezkeen diskurtso estereotipatuak eta/edo aurreiritziak identifikatzea, beste pertsona batzuk gutxiestea eta diskriminatzea dakarten rol eta alderdiak barne.

Garapena:

Parte-hartzaileak zirkuluan jarriko dira, eta begiak ixteko eskatuko zaie. Jolasa zuzentzen duenak koloretako eranskailu bat jarriko du zirkuluko pertsona bakoitzaren aurrean, eta ez die kolore bera esleituko inguruko parte-hartzaileei. Eranskailuak hainbat koloretakoak dira, baina norbaitek kolore bateko eranskailua izango du, ikasgelako inork ez duena.

Garrantzitsua da argitzea zati hau amaitu baino lehen ezin direla begiak ireki, eta, hori eginez gero, egin duena jokotik kanpo geratuko dela.

Ondoren, agindu hau emango zaie: *“Orain, ireki ditzakezue begiak, eta, HITZ BAKAR BAT ERE EGIN GABE, espazioan argi definitutako taldeak osatu behar dituzue”.*

Taldeak antolatu ondoren, parte-hartzaileak, monitoreak barne, berriz ere zirkuluan eseriko dira, eta talde bakoitza osatzen duten pertsonak gertu egongo dira, azterketa egiten hasteko. Hona hemen horretarako lagungarri gerta dakizkigukeen zenbait galdera:

- Zein izan da taldeak osatzeko irizpidea?
- Oso ohikoa al da taldeak kolore

beraren arabera osatzea? Ez al dago beste irizpiderik, adibidez, ostadarra osatzea?

- Zergatik hurbiltzen gara gure antzik handiena duenarengana?
- Zer pentsatu eta sentitu dute talderik gabe geratu diren pertsonak?
- Zer pentsatu dute besteek haiek ikustean? Konturatu al dira?
- Beste pertsonen iritziak eraginik izan du talde batengana edo bestearengana hurbiltzeko?
- Taldea libreki aukeratu bazenute, pertsona horiek berek osatuko lukete?

Aurreikusitako iraupena:

- Ordubete.

*OHARRA: *Hemen ezarritako denbora gutxi gorabeherakoa da. Laneari ari diren ikasleen ikaste-erritmoen, malgutasun instituzionalaren, irakas-kuntza-denboren eta abarren arabera egokitzea gomendatzen da.*

Laguntzarako materialak:

- Hainbat koloretako itsasgarriak.

Jarduera ixteko:

Ariketan gertatutakoari buruzko gogoeta kolektiborako espazio bat irekiko da. Hona hemen hausnarketa eta eztabaida sortzen lagundu dezaketen zenbait galdera:

- Zer egin zaizue deigarrien?
- Zer ikasi dugu?
- Zertaz ohartu gara?
- Nola sentitu gara?

